

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre 16 kor.
 Negyedévre 4 «
 Helyben háshoz hozva:
 Egész évre 20 kor.
 Negyedévre 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 24 kor.
 Negyedévre 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétévi és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Asszerkesztőség kérésekre visszafizetés
 vagy megfizetésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Lakásügyi kongresszus.

(K. Ö.) Közelebb Bécsben lakásügyi kongresszust fognak tartani. A magyar bizottság szervezésével és a magyarországi lakásügy jelenlegi állását feltűntető anyag összegyűjtésével Bárczy, Budapest polgármestere fáradozik.

A lakásügy kérdését az előre haladott kultúra vetette felszínre. Az ipari fellendülés a városokba csalta a vidéki embert. Városi emporiumok keletkeztek és a vidék stagnált. A városi nyomoruság a táplálkozás mellett a lakásügy nyomoruságában nyilvánkozott meg. A bérvizonyok és a táplálkozáshoz társnak oda szegődött a lakásügy. Tessék most már törni a fejét azon, hogy miképpen oldjuk meg ezeket a kérdéseket. A kapitalizmus ráfeküdt a lakásügyre is és megnehezíti a megoldást.

Nem mondhatjuk, hogy a szociálpolitika nem törődne a lakásüggyel. Ellenkezőleg. Nemcsak egyeseket, városokat, törvényhatóságokat, hanem az államokat is mozgósította, hogy tegyenek ennek az égető kérdésnek a megoldására valamit. A kérdés állandó felszínen való tartására nemzetközi kongresszusokat tart. A bécsi lesz a tizenegyedik lakásügyi kongresszus. Ennek érdekességét ad az a körülmény, hogy Ausztriában úgy az állam, mint a

társadalom már sokat tett ennek a kérdésnek a megoldására. Az állam pénzügyi feleslegekből 4 millió koronát fordított az állami hivatalnokok lakásügyének rendezésére, egy milliót pedig, hogy a bányamunkások tisztességes lakáshoz jussanak. Azonkívül oly alapot teremtett meg, melyből a közhasznú építkezések méltányos feltételek mellett kölcsönt kaphatnak. Ausztria mellett Németország és Anglia is sokat tett a lakásügy terén. Németország, hogy többet ne mondjunk 1901 és 1908 között 33 millió márka kölcsönt adott közhasznú építkezésekre. Azonkívül minden egyes állam speciális intézkedésekkel teszi lehetővé a lakásügy rendezését és azon társadalmi intézmények hatóságos támogatását, melyek a lakásügy kérdésének megoldásával foglalkoznak.

Es Magyarország? Nálunk félmillió ember szenved tüdővészben és évenként 70 ezer ember hal meg ebben a betegségben, ami körülbelül 300 millió kárt okoz közgazdaságunknak. Ezt köszönhetjük az alkoholizmusnak és a lakásügy nyomoruságos voltának. És ennek dacára mindössze a mi történt az, hogy az új építkezéseknek adómentességet adunk és a gazdasági munkáslakások állami támogatásáról szóló 1907. évi 46.

t.-c. Ennek hatása azonban eddig csak nagyon gyéren mutatkozik. Eredményes volta az emberszeretetre lévén alapítva, nem csodáljuk, hogy a nemes szándék csak lassan tud megvalósulni. Egyes városoknak vannak erre vonatkozó szabályrendeleteik, melyek vagy nincsenek végrehajtva, vagy egyáltalában nem tudnak ártani a tőkének ezen a téren vezető szerepének.

Rendszeres, céltudatos lakásügyi politikával azonban nem bírnak. Ez felölelné a lakásépítés reformját előmozdító adópolitikát, az építési hitelügy szervezését céltudatos városfejlesztést és a munkások részére mint háztelpek létesítését.

Lehet, hogy a bécsi kongresszus élenkítőleg fog hatni a lakásügyi politika fejlődésére, mely abban domborodik ki, hogy a munkáslakások építése nem lehet a magán, hanem közhasznú építési vállalatok feladata.

A bécsi kongresszus foglalkozni fog a községi lakáspolitiká terén elért eredményekkel, az építési hitel szervezésével, a családi (cottage) és bérház előnyeivel és hátrányaival és a kislakások építési költségeinek miként való csökkentésével. Ezek mind olyan kérdések, melyek gyakorlatilag segítik megoldani a lakásügy kérdését.

Modern butorok ■ 15 LUKÁCS NÁNDOR-nál Rákóci-ut 8. sz. ■

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az erősebb.

— Irtó: Bán Ferenc. —

Nem esik már a hó és Kis András lépései harsogó összhangot keltenek, amint kemény csizmái ránehéznek a megfagyott fehérségre. Amint megy a nagy utcán, mintha valami titkos erő, a kitűzött célja irányából jövő elállná az útját: a lábát bizonytalanul teszi előre és néha meg is áll. Határozatlansága a paplak ajtaja előtt csak fokozódott és talán be sem tér, ha az udvarra kilépő pap rá nem kiált:

— Mi járatban gazdudam!

Kis András, mintha bepillantottak volna a bűnös gondolatoktól terhes lelkébe, nagy hirtelenséggel kapja le a kalapját és kemény danghordozással, amelyből nagyon kiértett a hacosság, feleli:

— Adjon Isten főtisztelendő ur!

— Kérüljön hát beljebb!

Kezet fognak. A széles tornácra egymás mellett áll a két hatalmas alak. Egykorúak és mindegyikük arcára kiült kemény, határozott célok felé törtető természetük. A pap szemei megcsillantak az elkezelésnél és a tartása ekkor olyan emberére szállott, aki valami nem renélt, de az érzéseiben bizonyosra vett esemény bekövetkezése előtt áll. Unszolja, nógatja belépésre a falu legögösebb és leggazdagabb paraszóját.

— Lépjön be már hozzám.

A kezét is megfogja, de Kis András csökönyös; ellentáll, mintha odabenn irtózat fogadná. Küzködtek valósággal. A pap nem hagyta annyiban. Nógatta továbbra is; már már úgy látszott meginog Kis András; a felső teste az ajtó irányában hajlik, de ekkor beleharap a bajuszába és mintha egy gondolata hirtelen kemény, nagy testté változott volna, amely támaszul kínálkozik a pap invitálása ellen lázadó akaratának kifeszítette a természetét és lábát olyan

erővel teszi le, hogy a vert földön is visszhangot támasztott.

— Nem én.

A pap visszahőkölt a kemény szóra és rögtön elbocsájtotta Kis András kezét, aki most mentegetőző hadarással beszél:

— Fiam született; bejelentem a főtisztelendőnek is.

Az »is« nagyon keményen került ki a szájából s e szócsekk alkalmasint a közöttük lévő ellenségeskedés cimeréül szolgált, mert a pap vállá ernyedten esett le és a kezei energiátlanul lógtak.

— Hát ezért jött?

— Na ugyan, hát miért jöhöttem volna.

Nyers, kemény és durván kiméletlen volt Kis András hangja, mint azoké az embereké, akik a csüggedtség pillanatában győznek váratlanul. A papban egy pillanatra felülkerekedett az ember szigorú, korholó szavakkal akar neki támadni az elbizakodott parasztnak, már az ajkán vannak a szavak, már megmozdul a szájja széle, de amikor pillantása kereszteződik Kis

Tisztelettel

WÉBER TESTVÉREK

Nagyvárad.

Bémer-tér.

Az árusítás naponta reggel 8 órától este 7 óráig tart, a berendezésnek egy része, valamint egy hármás pénzszekevény eladó.

ÉRTESÍTÉS!

: Üzletünk átalakítása végett az összes

áruinkat, úgymint: blousok pongyolák, aljak, kabátok, kosztümök,

gyermekruhák

s egyéb cikkekét e hó végéig

minden elfogadható árrban árusítjuk.

Ne feledkezzünk meg azonban egyről. Abban a 70 ezer halotiban nagy számmal szerepelnek az alföldi munkások és nemcsak a városi munkásosztály. Mert olyan nyomoruságos lakásviszonyok, mint nálunk a nagy Alföldön, talán Budapesten sincsenek. Ezzel pedig sokat mondunk, Törödnünk kell tehát az Alföldi lakásviszonyok javításával, hogy a mezőgazdasági lakosságnak ez a része egészséges lakáshoz jusson. Ezt célozza a fennebb idézett törvény. Rendelkezéseivel tehát élnünk kell.

Választási mozgalmak. *Telegdi József* a nemzeti munkapárt tenkei jelöltje tegnap tartotta meg programbeszédét Bélben. A jelölt valóban nem remélt fogadtatásban részesült. A község határában mintegy 30 kocsis és 80 tagu lovasbandérium fogadta a jelöltet, akit *König Ernő* üdvözölt. A jelölt vírágbukétot is kapott. A munkapárt ellenjelöltje *Gaál Endre* Olcsán, Ókrösön és Krajován tartotta meg tegnap a programbeszédét kevés érdeklődés mellett. A tenkei kerületben a tulajdonképeni harc *Lázár Aurél* és *Telegdi József* között lesz. Az eredmény nagyon kétes. *Lázár Aurél* e hó 24, 25, 26, 27 és 28-án tartja programbeszédét a kerület községeiben.

Néppárti jelöltek Budapesten. Tegnap este a néppártiak értekezletet tartottak, a melyen jelölték az V. kerületben *Szmrecsányi Györgyöt*, a VI. kerületben *Molnár Jánost*, a VII. kerületben *Kovács Pált*, a VIII. kerületben *Zboray Miklóst*, a IX—X. kerületben pedig *Buzáth Ferencet*. A jelöltek lelkes beszédekben

köszönték meg a polgárságnak feléjük forduló bizalmát. Különösen *Zboray* beszéde keltett óriási hatást. A gyűlést dr *Bonta Károly* szavai fejezték be, aki a jelölteket üdvözölte, mint a keresztény eszmék régi harcosait.

60 000 póttartalékost behívnak! Az ex-lex miatt nincs ujoncozás, katonára pedig szüksége van a hazának, azért *Hasai Samu* honvédelmi miniszter kijelentette, hogy rövidesen 60.000 póttartalékost hívnak be az ujoncjutalék pótlására. Ez a behívás nagy szomorúságot és gondot okoz az e. ész országban.

Achim L. András leleplezték. Ugy látszik, a magyarországi parasztpárt megalakítója és vezére *Achim L. András* meghasonlott a parasztpárttal s most szeretne a zavarosban halászni s bejutni a képviselőházba. Egyelőre azonban kortes-szerepre vállalkozott s így járta be a bihari választókerület községeit dr *Várady Zsigmond* munkapárti jelölt érdekében.

Míg ő a választókat akarja a kormány-párt aklába terelni, a »*Szabad Föld*«, a parasztpárt lapja, melyet ő alapított, éles leleplezéseket közöl a nagy néptribunról.

A »*Szabad Föld*« május 22. száma teljesen *Achim L. András* viselt dolgaival foglalkozik. A három oldalra terjedő cikkben leközi *Boros* (Brindusz) korábbi cikkeit, amelyekben azzal vádolja Achimot, hogy rengeteg pénzt harácsolt össze azzal, hogy elárulta a parasztpártot, egyezkedett az ellenséges pártokkal s ezeket kapott elvei feláldozásáért s a kormány embereitől is sok ezer forintot kapott.

Ezért a cikkért *Achim* sajtópert indított, de azt visszavonta.

Az említett lap szerint most a parasztpárt kitesztotta kebeléből az elvét eláruló vezért.

András dacos, haragos nézéssel, ráeszmél, hogy nem a harc embere ő. Egy keveset még tusakodik magával; sanvinikus vére háborog még a megaláztatás miatt. Fagyos szél szántott végig a tornácra; átjárta a két álldogáló minden idegét úgy, hogy belerázkódnak a kellemetlen simogatásba.

A pap már újból a kezét nyújtja:

— Mikor legyen a keresztelő?

A szelid hangra *Kis András* is tölenged és mohón kap a feléje tartott tenyer felé:

— Vasárnapra szeretném. Ferkó lesz. Ferkó, mint a nagyapja.

— Mint a nagyapja. Meglesz.

Most a pap fordul el, de visszahajlik, amikor a vállára nehezíti *Kis András* a kiterpesztett tenyerét.

— Ezt meg a szegényeknek.

Mosolygott hozzá és valósággal nevetésre torzul az ábrázata, amikor a pap egyre jobban elhülő tekintettel olvassa a bankókat: egy, kettő . . . négy, öt, hat. Újból megszámolja.

— De hiszen ez hatvan forint.

— Egy tízrel sem kevesebb. Jól tudom. A pap csak a fejét ingatta.

— Bár jó szíved adná, ha csak egy filé is.

Ezek a szavak egyszeribe utnak indították *Kis András*at.

Vagy tizenkét esztendő telt el, hogy *Kis András* megint bekopogtatott. Deresedő a haja már, de még mindig olyan, mintha cövek kelne utnak, ha megmozdul. Az erős szánakozásával kezel a nehéz betegségből lábadozó pappal és

a mig végigné az megsanyargatott testü emberen, meglegedetten nyújtóztatja izmait a ruhája alatt. Egy pillanatra tarkasszemet néznek egymással, de a rabásztus *Kis András* nem bírja a pap szelid tekintetét. Mélységes, zúgó csön-desség helyeződött kettejük közé, mint olyan embereknél, akik nem merik vagy nem akarják elmondani az egymásról való gondolataikat. Mégis a pap szólit először:

— Jól ment a sora, hogy nem láttam.

Kihuzta magát *Kis András*.

— Az ám. Megvettem a Turi Pál portáját, a Kovácsék földjét.

— Tudom, tudom, mind tudom.

Kis András azonban nem hagyta megzavartatni magát. Hencseregőn, mint aki hatalmaságuk ellenségeskedése dacára is eljutott annak az utnak a végére, amit pelyhedző állal, erő-től duzzadó akarattal és csak magára támaszkodva a világban kiszinezett maga előtt száz magányos estén.

— Új portát építettem, az istállóban hat pár lóval meg két tucat marhával s több helyi-lyel. Közel a takarékbá is bekerült vagy huszezer forint.

Diadalmasan nézett a papra, mintha csak azt várná, hogy szavai nyomán megsemmisül, törpévé zsugorodik.

— Megsegített az Isten.

— Az Isten?

Majd hogy föl nem nevetett *Kis András*, de mégis elszégyelte magát a pap szobájában.

— De azért a fiam elküldöm bérmitni. Jön a püspök. Nem sajnálók a szegényeknek sem . . .

A letűnt nagyság vajjo reagál-e erre az erős támadásra vagy zsebvágja s folytatja tovább kortesutját — a kormánypárti jelölt érdekében?

Héderváry audenciája. Héderváry miniszterelnök háromnegyed óráig volt a királynál kihallgatáson. A király szívesen fogadta a miniszterelnököt, aki a folyó ügyekről tett jelentést.

Kossuth Ferenc Kemecsen. Kossuth Ferenc tegnap Kemecsen volt, ahol háromnegyed óráig tartó beszédet mondott. Kossuth beszédében Justhékát támadta s őket okozta a bomlás miatt. Beszédében az önálló bank hívének mondta magát. Az általános választói jogot feltétlenül szükségesnek mondja, azonban a nemzetiségekkel szemben a magyar nemzet supremáciát meg kell őrizni.

A 60,000 korona elosztása.

Elégedetlenség a városházán.

Mikor az első elosztási tervre vonatkozó táblázat leérkezett a minisztertől a Nagyváradi városának 1909 évre nyújtott államegély tárgyában, általános elégedetlenség keletkezett a város összes alkalmazottjai között.

Ugyanilyen elégedetlenség nyilatkozott meg a többi városoknál is, aminek az lett a következménye, hogy a mostani belügyminiszter megváltoztatta az osztályozásra vonatkozó táblázatot s a tisztviselőkre nézve kedvezőbb módon igyekezett megoldani a kérdést.

Ezen újabb felosztási tervre ugyan kedvezőbb, de még sem elégti ki az összes tisztviselőket, mert egyik-másikat hátrányosabb fizetési osztályba sorozza, mint az ma, a rendezés nélkül van.

Csak természetes, hogy ez elégedetlenséget kelt.

Vastag, haragos piros bugyellárist vett elő. Ugy tetszett a papnak magával az ördöggel áll szemközt és amíg *Kis András* az ujjait nyálazva egyik bankót a másik után szedte elő, megropogtatva s a levegőben szélesen kitergetve valamennyit, azon tusakodott, tiszta lelkiismerettel elfogadhatja-e azt a pénzt, amit csak figyeltetésből, sőt talán az Isten kicsufolására adnak. Küzdött, vergődött. Nem tudott határozni. Es amig így tusakodik, a szemei előtt megelenednek a szentírás szavai: és kedvesebb nekem egy megtévelyedett juh . . .

Pirosság ömlött el az arcán annyira elszégyelte magát. Gyávasággal, erőtlenséggel vádolja magát, amiért im föladdta a reményt, hogy a maga oldala mellé hódíthat egy csökönyöst és ez önvád nyomán megélemedő betegsége készítette.

— Derék ember válik a fiából. Okos¹⁰ feje. Beadja az iskolába?

— A gazdasághoz van nagy kedve.

— Kár, kár, de így is nagyon hasznos emberré lesz; bizonyos, hogy még áldására lesz a szülőnek.

Kis András hizelgésnek vette a szavakat és mig valósággal megvetően néz végig a papon két újabb bankóval tetézi az asztalra helyezetteket.

Meg sem számolja a bankjegyeket és mig székéről egy keveset fölemelkedik a kezét nyújtja *Kis András*nak és úgy mondja:

— Derék fiu és féli az Istent.

Kis András meg sem szoritotta a kezét. Olyan ragyogással süt a nap, hogy a fé-

Jenny Jenő

órák és ékszerész

a bérnálási alkalomra ajánlja a helybeli és vidéki n. é. közönségnek dus választékban levő óra és ékszer készletét, amelyet a volt betörés miatt legjutányosabb árban órákat egy évi jótállás mellett javítok. Kérve a n. é. közönség szives pártfogását továbbra is, tisztelettel

Telefon szám 285.

Jenny Jenő

Órák és ékszerész Szt. János-u. 39. sz.

Egy fiut tanulónak felveszek.

Igy pl. az irodatiszteknel csak egy fokozatot állapít meg, de már a fogalmazóknál meg hagyja az I. és II. osztályt.

Ebből azután az az anomália jön elő, hogy a II. oszt. fogalmazók az eddigi X. osztály a XI. osztályba kerülnek. Sőt olyan dolog is előfordul, hogy pl. az egyik fogalmazó, aki a múlt évben irodatisztkből lett fogalmazóvá választva, most mint II. oszt. fogalmazó a felosztásnál csupán 20 koronát kapna a lakbér kiegészítés címén, míg ha nem választották volna fogalmazóvá, mintegy 800 koronával lépne elő a fizetésben. Bármily hosszú szolgálat után sem érné el azt a fizetést, amit már most megkapna, ha irodatiszt maradt volna. Több jogvégzett fogalmazóval szintén sérelem esik, mert pl. most mint fogalmazó visszahelyeztetik a közigazgatási gyakornokok és írások közé.

Ilyen degradálás érte továbbá az adóhivatali pénztárnokot, a közgyámot, a II. oszt. rendőrbiztosokat.

Ezen sérelmek helyesbitése a törvényhatóság feladata leendő.

Tegnap kezdte meg a felosztási tervezet tárgyalását a városi tanács a X. osztályig állapította meg a pótlékokat. Egyik-másik 2000 koronán felül is részesül fizetés kiegészítésben. A X. és XI. osztály tárgyalását folytatja a tanács.

Tegnap már érkeztek be kérvények a tárgyban.

Az öt II. oszt. fogalmazó hosszabb kérvényben rámutat a sérelemre s részletesen kimutatja amit fentebb már említettünk. Kérik, hogy az I. és II. osztályu megkülönböztetést törölje a város s őket is helyezze az I. osztályu fogalmazókkal hasonlóan a X. osztályba. Ha azonban ezt nem hagyja jóvá a miniszter, adjon a város részükre 15 százalék drágasági pótlékot.

A fogyasztási adóhivatal személyzetét kizárta a miniszter az államsegélyből. Most azt kéri, hogy fizetésüket rendezze a város és pedig akként, hogy a fog. hivatali főnöknek

a IX. fizetési oszt. 2. fokozatának megfelelő fizetést, a pénztárnok és ellenőrök a X. fiz. oszt. 2. fokozatának megfelelő fizetést és a fog. eljáróknak a XI. fizetési osztály 2. fokozatának megfelelő fizetést szavazzon meg.

Lukács Ödön tanácsnok, mint a fogyasztási adóhivatal vezető tanácsos a személyzet kérelmét pártolólárg terjeszti be a tanácshoz s rámutat, hogy a kérelem méltányos, igazságos, mert fontos és jelentős működést fejtenek ki. Különb. is ez a kiadási többlet nem érintené a városi pénztárt, mivel a fogyasztási adóhivatal személyzetének fizetését megtéríti az állam a fogyasztási adók bevételéből.

A drágáni villamos telep.

A Drágán patakon létesítendő villamos telep ügye már régóta huzódik míg végre most az alispán mint első fokú vizjogi hatóság megadta a vízhasználati engedélyt. Ezzel azonban korántsem fog megkezdődni a telep építési munkálata, mert most az engedély ellen két érdekelt fél részéről felelősség érkezett be.

A felelősségek egyike, mely komolyan veendő, gróf Zichy Ödön remecei nagybirtokosé. A felelősség ha nem is nyilvánítja kerekén, de részleteinek összegezéséből a leghatározottabban az olvasható ki, hogy a nagyszabású vállalat nem egyéb egy merész és minden praktikus alap nélkül álló fantáziánál.

A felelősség nem tartja megengedhetőnek az alispáni engedély alapján a telep építési engedély megadását. A telep ugyanis első sorban egy már most megállapítható halva született vállalat lenne, a telep felépítéséhez legalább 60—80 millió korona befektetés kellene. Ez az óriási összeg pedig nem hozná meg a

kellő kamatokat sem. Igaz ugyan, hogy a telep 15—20 év múlva a szomszédos vármegyék területét is el tudná látni árammal, azonban addig a telep fölkötlenül megbuik. Jelenleg a felelősség szerint B-harmegyében nincs annyi munkás kéz, hogy a telepet el tudná látni. A munkások ma oly drágák, hogy azt a telep nem bírná el, de ha mégis tudnának összeszerezni megfelelő számú munkást a munkabéreket oly magasra csigáznák fel, hogy ha más nem, de ez feltétel nélkül megbuktatná a telepet. Elismeri a felelősség, hogy az ipar-telep teljesen átalakítaná az egész vármegyét s ott valamint a szomszédos vármegyékben igen sok ipar-telep létesülne, azonban ezek létesülésével a kiadások is növekednének s a munkás viszonyokat ennyira átalakítaná, hogy azok követeléseit nem tudnák kielégíteni. A bukás esetén pedig mi következik be? Az óriási áldozatok árán létesült iparvállalatot az állam lenne kénytelen átvenni s nagy ráfizetéssel fentartani.

Veszélyes különben mezőgazdasági szempontból is az ipar-telep, mert a vizek felfogása által az áradások alkalmával a környék termőföldje viz alá kerülne. Ebben az esetben a közelben levő iparvasutak is veszélyben forognak. De magára nézve sérelmesnek tartja Zichy Ödön a patak vízhasználati engedélyét amiatt is, mert ő már előzőleg a Jád patakra 80.000 lóerejű ipar-telep létesítéséhez kapott engedélyt s ebben lényegesen van érintve a magyar vasuti forgalmi részvénytársaság részére kiadott engedély által.

Az engedély ellen a Kohn Jakab és József cég remeci ipar-telepe is adott be felelősséget.

nyes sugaraitól bearanyozott házfalak láttára az ember hitetlenül csóválja a fejét, amikor megnézi és látja a kalendáriumban, hogy ma nincs ünnep. Gyönyörű beilleszkedő volt ebben a hangulatba a két vadonatúj ruhába öltözött ember: az egyik szobcsavarodó, de azért szakasztott mása a mellette állónak, aki sugár tartásán meglátja, hogy most került ki a katonasorból. Az ellentétük lép ki, amikor kopogtatásukra megnyílik az ajtó. Hajlott vállu, összefüggő aggyastyán, aki szájából már reszkeve kerülnek ki a szavak: Isten hozta.

Kis András egyetlen szempillantás alatt összemérte magát a pappal, amikor rápillantott a csupa vasizom fiára, meglevenedett előtte a mult; amikor jött az ifju, az erőből nyugtalan vérű pásztor, aki a többi Istenháza kerülővel, de sokszor kiprédikálta őt is és aki a kertek alatt, tanyán, fonóban, tanácsban soha meg nem szűnt őt korholni és fenyegetni megátalkodottságáért. És ez mosolygott az akkori emésztődése, amikor megnézi a papot, akibe már csak hálai jár a lélek, míg jó maga erői felsérülése nélkül az egész falu gazdaságát begyűjtötte a saját portájára. Most már nagyon öntudatos és egyenes lenéző volt a hangja.

— Megnőszül a fiam. Szeretném ha a föltisztelendő esketné.

— Én kereszteltem, bérmálni is én vittem, már majd az ő esküvőjéről sem maradok el.

Különösen sokáig szorongatta Kis Ferenc kezét, akit szemei annyi megindulással nézték, mint halad minden napon közelebb a sir felé az az öreg papja. Ez a nézés könnyeket ug-

ratott az öreg pap szemébe és míg meghajolt a feje, különös melegséget érzett végigfutni az ereiben.

— Aztán ki lesz a párja?

— Aranyék lánya Erzsé.

— A hidon túlról? Akik télviz idején is átjönnek a templomba? . . .

— Az, az biccentett rá a legény, míg Kis Andrásnak valami komorság látszott.

— Igazán?

— Kis András, nagy áldására lesz a fiam

— Ezt a szegényeknek.

Ennyi volt Kis András válasza és két szavas brakétát le az asztalra.

Mig kiléptek, visszaidézte maga elé a múltját, kivált a Kis Andrásal való találkozását. Látta, mint legényt és amint közeledik a végső állomás, ahová ő már megérkezett, a megrokanás felé. A három találkozásukból, amint ujjaival odébb tolt a pöffeszkedő százásokat, a szegények számára adott adományára Kis Andrásnak lépett különös élességgel az agyába.

Az esküvő előtt álló vőlegény mondja az apjának.

— Ne menjünk ma át; igen veszedelmes a víz.

— De bizony megyünk.

Már a közepén jártak; zugva tomboló harogással rohant a megáradt folyó megfeketedett vize, amely féktelen haragjában fehér tajtékot turt az utját szegő csónak előtt. Füllesztő volt a csend és az égbolt köröskörül annyira sötét, hogy az egymás hegyén-hátán gomolygó felhők fenyegető feketeségét csak

akkor lehetett tisztán kivenni, mikor egy-egy cikkázó villám, követve a dübörgő morajtól, elszaladt a fejük fölött. — Apám adja ide a kalapácsot. — Minek az. Meglazult az evező hevedere, Kis Ferenc rávert a hevederre s azután fölállott, hogy visszaadja az apjának a kalapácsot. Nem kell. intett az és e mozdulatával megingatta a csónakot, de azután újból a fia felé nyújtotta a kezét. Ebben a pillanatban fatörz csapódott a csónak oldalához, megingott az és Kis Ferenc egyensúlyvesztve kibukik. Az öregből egy ijedt kiáltás tört ki; a vízből felbukkanó fia felé odanyújtja a csáklyát, de azt elkapták a hullámok és futottak, rohantak vele. A faluban különös dolgokat suttoztak: »Megörült az öreg Kis András.« Három hete nem látták; még a cselédjét sem. Amikor először látták, az arca csupa mély ránc volt, a színe fakó, a haja fehér és keményen topogó csizmái most csoszsanva másztak. Nagy csomó irás volt a hóna alatt és valamennyit a pap elé rakta. Reszketett a keze amíg kibogozta az írásait: — Ez itt a földjemeről szól, ez a házamról, a telkemről, ez itt a takarékkönyvem; itt van mindenem. Mindenem az egyháznak meg a szegényeknek adom . . . De nagyon megbüntettet az Isten . . .

Az öreg pap, felállott és belekényszerítette Kis András a maga székébe.

— Most van áldásodra a fiad, most van. És sirt a két öreg és összelelkezett Kis András a pappal és úgy érezte, hogy a megnyugvást ölelte magához.

Legjobb férfi fehéreneműek legolcsóbban

Szintartó angol zefir ing (méret után is) 1.95, 2.50

„ „ „ „ visszahajtó gallérral 1.25, 1.75

Puha elejü pique ing 1.10, 1.50

Tartós köper alsó nadrág, fűzős vagy gombos 55, 75

Aruház a „Gólyához“ **Gutfried Testvérek**

Szent László-tér.

Holdas templom mellett.

A felebbezésekre most tette meg véleményes jelentését a kulturmérnöki hivatal. A jelentés a felebbezéseket elutasítandónak tartja, mert azok minden része különösen az első felebbezés indokai egyáltalán nem állhatnak meg. Ha olyan felfogástól vezéreltetnének minden vállalat létesítésekor, mint a felebbezés mutat ékkor nagy vállalatokat solise lehetne létesíteni. A felebbezések és a kulturmérnöki hivatal jelentése másodfoku elbírálás alá fognak kerülni s majd csak ezután lehet a telepről beszélni.

Morzsák a hétről.

Elhunyt fejedelmi személyiségekről haláluk után mindig kiderítenek soha nem hallott, soha nem sejtett szellemességeket, melyeket a derék alattvalók lojálisan tudomásul vesznek s egyben megcsodálják az elköltözöttet. Sohasem hitték szegényről, hogy ennyi szellem volt bennel!

Hát még ha tudnák, hogy azok a szellemességek — csak egy-egy szerkesztőségi asztalon születtek meg, mikor kevés volt a kézirat s az éjszakai munkatárs keservesen verejtékezve, sebtében vágott össze valami adomát mint hiteles eseményt — hasból!

Az alábbi esemény azonban valósággal megtörtént a britnemzet őszintén gyászolt királyával, VII. Edvárdal.

A király valamelyik vidéki városkában el látogatott az iskolában s mivel éppen történelmi órára toppant be, kérdéseket tett az angol történelemből. Az egyik kis John Bulltól azt kérdezte:

— Tudnál-e néhány nagy angol királyt megnevezni?

— Tudok, felelt a fiucska.

— Halljuk!

— Nagy Alfréd és Hódító Vilmos.

A tanítónak egy gondolata támadt, odament valamelyik másik diákhhoz, sugot neki pár szót s a fiu bátran szólásra jelentkezett.

— Nos, mit akarsz? kérdezte a tanító jószágos naivsággal.

— En ismerek ám még egy nagy angol királyt!

— Ugy? és ki az? — érdeklődött a király.

— VII. Edvárd!

A tanító boldogan mosolygott s úgy lélszemmel a király felé sandított, de semmi különös örömet nem tapasztalt. Edvárd király átvette a kérdést:

— Hát aztán tudod-e fiam, mi nagyot cselekedett az a VII. Edvárd?

A kis fiucska elpirult, elsápadt, de végre kinyögte:

— Nem tudom!

— No látod, fiam, felelt a király egyszerűen, én magam sem tudom.

Tudta azonban népe, tudta Európa, tudta a világ. Mikor sirba tették, nem az adta meg az igazi fényt temetésének, hogy koporsóját egy császár, nyolc király és ötvenhárom fejedelmi vérből sarjadt herceg kísérte lóháton, hanem ez az őszinte szívből fakadt könny, melyet népe ejtett sírjára s az az igaz gyász, melyet halála az egész világon fakasztott.

A királyoknak jó dolguk van életükben is, halálukban is. Jól élnek és fényes kísérettel mennek a sirba is. A királynéknak már kevesebb jut a fényből; csak a szinpadi királynék, a primadonnák nem panaszkodhatnak. Nekik kijut a ragyogásból — csak hogy ez a ragyogás olyan, mint az üstökös. Fényes, de hamar eltűnik.

Nusika, szegény kis Diósi Nusika tapasztalhatta ezt.

Micsoda lelkesedéssel fogadták valamikor! Most pedig...

Hogy mi történt, mi nem, azt nem részletezzük. Elég az hozzá, hogy a közönség most kezdte észrevenni, hogy kicsoda — Zsigmondy Anna.

Tessék elképzelni egy királynőt, aki azt hiszi, hódoló alattvalók közé jön s ama a kellemetlen tapasztalatra jut, hogy éppen az ő jelenlétében fedezik fel az utódját!

Nusika, szegény kis Diósi Nusika három estén át csak kiállotta ezt a torturát: a negyedikén egyszerűen maródit jelentett. Ha a közönség lelkesezése befagyott, ettől meg az ő torka berekedt. Konstatálta, hogy nincs csapodárabb, mint a váradi közönség; igaz, hogy a bájos Nusit sem éppen a nagy hűség vitte most egy éve Aradra.

De hát hogyne háborodnék fel a női szív, ha azt tapasztalja, hogy az ő hűtlensége után még vigasztalódni is lehet! Vigasztalódni, és éppen az ő jelenlétében!

A derék udvarias színházi orvosok hivatalosan is bizonyították, hogy Nusika berekedt. Zsigmondy Anna pedig megrendelte a legmosolygósabb arcképét Dajkovitsnál 130 példányban. A rossz nyelvek azt mondják: örömeiben.

Halász Lajosnak, aki Ugrán nem próbálta ki beszámolóbeszéddel a nép kegyváltozandóságát, szintén volt öröme a minap. Hazajött Nagyváradra, mint beszélők, csak azért, hogy a városi orvosi állásnál szavazatával támogassa.

Hogy kit? némelyek szerint Berkovits Renét, aki orvosi tudományát ama bizonyos kis kátében egész terjedelmében közzétette, mások szerint Altmann Jakabot. Ezzel is dokumentálni akarván az ő felekezeti türelmét, mely abban nyilvánul, hogy az igazi »türelmes« ember világot sem szavaz keresztényre, még ha annak érdemei vannak is. Tetszik tudni, így hozza ezt magával a türellem.

Örömeiben el is dicsekedett egy választási stiklivel, amelyben őt tréfálták meg.

Az ellenjelöltje elhíresztelte Halásztól, hogy zsidó. Ez pedig nem mindenütt olyan jó ajánlólevél, mint Nagyváradon. Halász sem kért belőle — a kerületében. Beszerezte a keresztlevelét legalább száz példányban s minden községben kiakasztatta a községházán.

De az ellenfélnek is volt annyi tudománya a perrendtartásból, hogyan lehet a közokirat ellen bizonyítani. Szerződöttett Budapestről valami öreg zsidó asszonyt s az nagy sóhajlás közt végigjárta Halász egész leendő kerületét. Könnyezve, remegő hangon, ahogy csak az édesanya tud beszélni, kérlelte a szavazó polgárokat:

— Kérem, szavazzon a fiacskámra, a Halász orra! Én vagyok tőle a mamája, a Fischeré a Dobány-utca sarkáról. Óh, az én kedves Lajos fiam!

Hogy annak dacára miképpen tudta Halász a gyanakvó magyarokat és svábokat maga mellé visszahódítani, az egyelőre az ő titka.

UJDONSÁGOK.

Kérjük igen tisztelt vidéki olvasóinkat, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében e miatt akadály történjen.

* **A Bottó-féle főiskola megnyitása.** A Bottó Ferenc hagyatékából létesítendő főiskola felállításának kérdésével foglalkozott a főiskola felügyelő választmánya. Juricskay Barna tb. tanácsnok elnöklete alatt Nagy Károly, Balogh Döme és Heringh Sándor voltak jelen. A városi tanács körében felmerült az a kérdés, hogy nem lehetne-e a főiskolát mielőbb ideiglenesen megnyitni, hogy nyolc évi halogatás után legalább ideiglenesen eleget tehessen a város a végrendelet intézkedéseinek. Az e célra hagyományozott épület már üres s így az iskola bármikor megnyitható. A bizottság azon véleményben állapodott meg, hogy a Bottó-féle főiskola ideiglenes megnyitását szükségesnek tartja s a tanács tegye meg erre mielőbb a szükséges intézkedéseket. Egyben gondoskodják a tanács a házirend elkészítéséről. Megtekintette továbbá a bizottság az e célra szolgáló épületet s mivel úgy találta, hogy erre egészben nincs szüksége a főző iskolának, kéri a tanácsot, hogy a felesleges lakhelyiségek bérbeadásáról gondoskodják. Mivel pedig az ideiglenesen megnyitandó főiskolánál szükséges egy vezető tanítónő, adjon a városi tanács felhatalmazást a választmánynak, hogy ideiglenesen egy megfelelő vezető tanítónőt alkalmazzon, még pedig a pályázat mellőzésével, mivel csak ideiglenes alkalmazásról van szó.

* **Lemondott a tiszteletbeli tisztviselői állásáról.** Dr. Popovics Miklós tiszteletbeli tisztviselő orvos, Nagyvárad város polgármesteréhez benyújtotta ezen tisztségről való lemondását. A lemondás oka abban keresendő, hogy dr. Popovics Miklós évek óta működött Nagyvárad városánál mint helyettes kerületi orvos, a törvényhatósági bizottság legutóbbi közgyűlésén mégis mellőzte a tisztviselői állás betöltésénél s mást választott be vele szemben.

* **Politizáló asszony.** Felsőábrány községben furfangos módon oszlatta szét egy asszony a programbeszédre összegyűlt hallgatókat. Mikor ugyanis a jelölt felállott egy szekérre, ahonnan a programbeszédét akarta elmondani és az emberek nagy érdeklődéssel hallgatták a beszéd kezdetét, az asszony éles levegőt hasító hangon kiáltotta:

— Tűz van az alvégen! Tűz van!

Ez a vészjel úgy szét ugrasztotta a gyűlést, hogy a jelölt egyedül maradt. A tűznek természetesen sem az atvégen sem a felvégen se híre se hamva nem volt. Ime egy asszony

Főtisztelendő Papság figyelmébe!

6

- Uj női- és férfi-cipész üzlet! -

Paróczay Mátvás

NAGYVÁRAD,

Rákóczi-ut és Nagy Sándor-utca sarkán

(Czillér mellett.)

megettette azt egy mondattal, amit egy század katonaság emberélet árán sem tudna megcsinálni.

* **A Schmidt-cirkuszban.** Körülbelül egy hete tart előadásokat Nagyváradon a Schmidt-cirkusz és meg kell állapítanunk, hogy már régen volt alkalmunk ilyen elsőrendű cirkuszi mutatványokban gyönyörködnünk. Különösen ki kell émelnünk az igazgató igazán elsőrendű lóidomításait és egy kis 12 éves szőkeleányka produkcióit, amelyekben annyi ügyesség és gratia van, hogy szinte unicumnak mondhatók. A többi számok is mind elsőrendűek. A közönség szép számmal látogatja az előadásokat.

* **A választások és a büntetőtörvény.** Rimler Károly polgármester, mint a központi választmány elnöke, a június hó 1-re kitűzött képviselőválasztás alkalmából hirdetményt bocsátott ki. Ebben, tekintettel a mindjobban meginduló választási mozgalmakra, a béke, a közrend, a személy- és vagyónbiztonság érdekében közli a büntető törvénykönyvnek a választásokra vonatkozó intézkedéseit.

* **Uj rendőri különítmények.** A rendőrkapitányi hivatal felbivja a nagyközönség figyelmét azon körülményre, hogy ugy a nagypiac-téri régi céduléházban, mint a felső vashidi vámház épületben rendőrkülönítmények vannak elhelyezve és ezen különítmények őrszobáiban távbeszélő állomás is lesz felállítva. S amennyiben a jelzett különítmények közelében lakóknak, vagy a különítmények közelébe levőknek rendőri beavatkozásra lesz szükségök, a gyors kivonulás és intézkedés érdekében forduljanak a jelzett különítményekhez.

* **Hütlen alkalmazott.** Weinberger Hermann tejkereskedő feljelentést tett Wolf Dezső alkalmazottja ellen, aki a reábizott 800 koronát, mely őt a földesi tejjgazdaságba kellett eszközölnie, elsikkasztotta. Wolf Dezső állítólag ki is jelentette volna mások előtt, miszerint a pénzt nem fogja a fizetések teljesítésére fordítani, hanem azt megtartja magának. Weinberger e híre tegnap kiment Földesre, hogy meggyőződést szerezzen a hír valóságáról, s a legnagyobb meglepetéssel tapasztalta, hogy Wolf Földesről megszökött. A rendőrség Wolf ellen az eltárást folyamatba tette. Személyleírása: 26 éves, magas termetű, hosszas arcu, gesztenye szín hajú, kék szemű, kicsi bajuszu, sas orru, kecske szakált viselő házaló.

* **Meggyilkolt erdőőr.** Pénteki számunkban megírtuk, hogy Pusztá-Klit és Hagymás községek között elterülő püspökségi erdőben Pópa Juon erdőőrt meggyilkolva találták. Kezdetben úgy látszott, hogy politikai gyilkosságnak esett áldozatul az erdőőr, most azonban már világos a dolog, a béli csendőrség kiderítette a bűntényt. A meghalt erdőőr gyilkosa Drágos Nyisztor erdőkerülő, aki szintén a püspökségnél volt alkalmazva, de sokkal kevesebb fizetéssel, mint Pópa Juon, aki rangban és javadalmazásban megelőzte őt. Drágos Nyisztor nagyon vágyott Pópa Juon állására és ezért elhatározta, hogy elteszi láb

alól riválisát. Más mód ugyanis nem állott neki rendelkezésére, mert Pópa Juon jóra való szorgalmas ember volt, aki mintaszerűen felelt meg hivatalos kötelességének és az uradalomban is nagyon szerették. A társának állására éhes erdőkerülő szörnyű tettet folyó hó 17-én este hajtotta végre, amikor Pópa Juon kiment az erdőbe szolgálatba. A pusztá-kiliti határban utánnasompolyogott és mikor kiértek az erdőbe, fegyverével rálőtt. Pópa Juon azonnal összeesett és pár perc múlva meg is halt. A hullát csak 3 nap múlva találták meg és, amint megírtuk, azt hitték, hogy politikai gyilkosság történt. A tettet azonban a béli csendőrség kézrekerítette Drágos Nyisztor személyében, aki a csendőröknek töredelmesen be is vallott mindent. Előadta, hogy jóviszonyban volt mindég a meggyilkolt Pópa Juonnal, de mindenáron szeretett volna az ő állásába jutni. Ezért áskálódott is ellene a püspökségi uradalomnál, de ott nagyon szerették a szorgalmas erdőőrt. A csendőrök Drágos Nyisztor erdőkerülőt be fogják hozni Nagyváradra a királyi ügyészséghez.

* **Megszűnt a díjtalan gyakornokság.** A m. kir. igazságügyminiszter azon elvből indulva ki, hogyha munkaerő kell az államnak, azt fizesse meg, ha pedig nélkülözheti, akkor ne vegyen potyát igénybe: a bírósági hivataloknál fokozatosan megszünteti a díjtalan gyakornokoskodást. A most dolgozók vagy segélydíjat kapnak, ahol nélkülözhetők, ott elbocsátatnak. Ez újítást követik a többi tárcaéknál is.

* **Tűz a cipőgyárban.** Tegnap délelőtt fél 10 órakor a Kossuth-utcában levő Moskovits Farkas és Társa cipőgyár telepének udvarán egy zsákeraktározásra szolgáló fabódé meggyulladt. A gyorsan kivonult tuzoltóság a tüzet eloltotta, még mielőtt károsodás történt volna. A tűz keletkezésének okát a megejtendő vizsgálat fogja kideríteni.

* **Zivatar Nagyváradon.** Ténnap délelőtt vészterhes felhők tornyosultak Nagyvárad felett. Délután 2 órakor már nagy cseppekben kezdett esni az eső s fél három órakor óriási égháboru tört ki. Közben nagy szemű, de ritka jég is esett. A vislám kétszer lecsapott, kárt emberéletben nem csinált. A légköri villamoság oly erős volt, hogy a telefonvezeték erősen megrongálta. A vidéki telefon huzalokat a legtöbb helyen annyira megrongálta a villám, hogy a megyébe alig lehetett 4-5 helyre beszélni. A vihar egy fél óráig tartott aztán a megtisztult tavaszi levegőben, mintha misem történt volna, újra kezdetét vette az élet.

* **Tombola-játék engedélyezése.** A belügyminiszter értesítette Nagyvárad városát, hogy a nagyváradai jótékony nemzeti asztaltársaságnak tombola-játék rendezését engedélyezte.

* **Felmentett köztisztasági felügyelő.** A rendőrkapitányi hivatal ez uton adja a közönség tudtára, hogy a Velence, Váralja és Csillagvárosi kerületbe beosztott Stein Antal napdíjas köztisztasági felügyelő állásától felmentetett és így köztisztasági felügyelő teendőket végezni nem jogosított.

* **Lemondott az iskolaszéki tagságról.** T. Szerkesztő Ur! Engedje meg, hogy b. lapjának tegnapi számában a fenti címen megjelent közleményre egy-két megjegyzést tegyek. Nem a támadás miatt mondtam le, hiszen edze vagyok én már a támadásokhoz, hanem lemondtam, mint azt jeleztem is lemondásomban azért, mert a kartársaim és közöttem felmerült eszmecseréből azt a meggyőződést merítettem, hogy szavazatommal együttműködésbe kerültem a megbízást adó kartársakkal. Kész szolgálja: *Bodnár János.*

* **Mikor látjuk az üstökös?** Az alábbi táblázat utbaigazítást ad erre vonatkozólag:

Nap.	Az üstökös nyugta.	Napnyugta.
máj. 22	9 óra 54 perc.	7 óra 36 perc.
> 23	10 > 21 >	7 > 38 >
> 24	10 > 40 >	7 > 39 >
> 25	10 > 46 >	7 > 41 >
> 26	10 > 55 >	7 > 42 >
> 30	11 > 02 >	7 > 47 >

Az üstökös fénye most még igen gyenge, de napról-napra erősödik. Május 26 től kezdve már három óránál hosszabb ideig megfigyelhető.

* **Fedák eladta a Bob villát.** Fedák Sári eladta beregszászi ingatlanait. A Bob-villát csebi Pogány Pál vette meg 60000 koronáért. A művész pedig szüleiivel Tótszerdahelyre költözött, hol néhány év előtt szép birtokot vásárolt.

A legszebb tavaszi ujdonságok megérkeztek Spreng Testvérek zöldségetei cipő, kalap és uridivat áruházába.

Férfi fehérneműk, cipők, kalapok, nyakkendők, gallérok, harisnyák, esőernyők és sétatövek a legnagyobb választékban.

Szolid kiszolgálás. Olcsó árak.

x **Legszebben megörökíthetők** az estélyi toillettek és jelmezek DAJKOVITS villanyfelvételében. A Sa. bálterméből kényelmes fedett átjáró. Diszes esküvői felvételek minden időben eszközöltetnek.

x **A Lloyd kávéház** modernül berendezett helyiségében május hó 16, 17, 18, és 19-én a következő igen érdekes mozgóképfénykép ujdonságok lesznek bemutatva: 1. Váratlan zubany. 2. Kövéri és Soványi. 3. Gyermekekcsiny követkevénye. 4. Helyettes. 5. Aragoni Izabella. 6. Fin vizaken. 7. Skyfutok. 8. Négylábú detektiv. Belépti díj nincs. Kezdeté este 9 órakor. Kitérő italokról és ételekről gondoskodva van. A n. é. közönség szives pártfogását kéri *Hartstein és Örléy* kávéház tulajdonosok. 39

x **Uj fogtechnikai laboratórium.** 25 évi gyakorlat a fogtechnika minden ágában! 21 évig Nagyváradon működtem Heiman fogorvosnál mint fogtechnikus. Elvállalok minden munkát arany vagy kaucsukban, szájpádlás nélkül, izléses és szolid kivitelben, olcsó árak mellett. Kérve a n. é. közönség támogatását, vagyok tisztelettel *Windelburg Miksa* fogtechnikus Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11. szám. 17

'SAVOY'
NAGYSZÁLLODA

Budapest,
VIII. József-körút 16.

A Nemzeti Színház
közvetlenközelében

A főváros legszebb és legmodernebb szállodája. — 120 szoba és szalon. Központi gőzfűtés, villanyvilágítás. Lift. Hideg és meleg víz minden szobában.

Szobák 3 koronától feljebb.
ELSŐRANGU ÉTTÉREM.

* **Kozmetika.** A kozmetika gyógyintézetben (Rákóczi-ut 5.) Szigoruan orvostudományi alapon mindennemű *arc és szépséghibák* feltétlen sikerrel kezelhetők. A pattanásos májfoltos, szeplős arcok ideális tisztává válnak, arcbegyek eltűnnek, hajhullás megszűnik, eredeti színe visszaadható. A korai arcráncok elsimítása, ugyszintén az orr s egyéb arcrészek elferdülései meglepő szépen kiigazíthatnak. Olvasóinknak ajánljuk ezt a gyógyintézetet.

x **Olvasza el kérem!** Ha érdekl, hogy lakásában miért érhet el takarítást villamos áramfogyasztással. On égethet már 16 gyertyafényű Wolfram-méggöt és ami a régiakkal szemben óránként kb. 3 fillért takarít meg, tehát nem szükséges, aki *nem akar* nagy világitást, hogy 32-es vagy 50 gyertyafényű égőket alkalmazzon és ami a fő nálam, ezen *Wolfram* égő 2 K 40 fill. Stern villamos felszerelési vállalata Bémer-tér 2. Telefon 556. Szivesen szolgálok felvilágosítással. 44

x **SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 29.** számú házamban külön e célra átalakított műtermemben festő iskolát nyitottam. Beiratkozni lehet mindennap 10 órától 1-ig. Ugyanott elváltak arcképek s templomi képek festését minden elfogadható árban. 68

* **Borsalino,** Pichler és angol *kalap* tavaszi újdonságok **REICHARD ÁRUHÁZABA** megérkeztek, hol legelegánsabb budapesti és *amerikai cipők* kaphatók. 46

x *Finom uri fehérnemű és minden uri divat és kalap újdonság megérkezett*

Róth M. utóda cégnél.

Bémer-tér.

Eredeti angol férfi cipők. 150

Az új müegyetem felavása.

— *Müegyetem Diák-Otthona.* —

A műszaki világ, a műszaki tudományosság ünnepeit ül t. hó 25-én.

Ekkor avatja föl ünnepélyesen ő Felsége I. Ferenc József Magyarország apostoli királya József királyi herceg műszaki disz doktor jelenlétében a budapesti új Kir. József-Müegyetem hatalmas palotáit és pavillonjait.

A hatalmas Duna folyam mentén egész kis városrészt képeznek az új müegyetemi épüetek, melyek a parlamenttel vetekedő nagyságu főépület körül csoportosulnak.

Fényes palotákba és csarnokokba költözik a tudománysozjas, tanulmánygyó ifju technikusgárda.

Sajnos azonban, nemcsak a tudomány szomja gyötri ezen embereket, hanem valóban egy igen nagy százalék éhesen, fáradtan ödög a fényes folyósokon, pompázó termekben. Nyititok, hogy az összes főiskolák közül épp a müegyetemekre tódul a legszegényebb néposztályok gyermeke; egyrészt mert aránylag leggyorsabban jut a kenyéradó diplomához, másrészt, mert legcsekélyebb szabad idejében is ő jut hallgatókorában a legkönnyebben némi keresethez.

De mily csekély ez a hányad a nagy kinálat mellett! Mert ezek mind kitűnő tanulók, jeles konstruktorok. Ezekből lesz a jövőben Magyarország nagy reményekre jogosító mérnök-gárdája, versen képes építőművésze, gyári mérnöke, vegyész.

A Kir. József Müegyetemen már virágozik egy szép intézmény, a „Technikus Ebéd”. Ok a mindennapi kenyeret adják meg az arra szorulóknak, a segélyegylet hajlékor, otthont akar nekik adni.

A Kir. József-Müegyetem kebelében már 1862 óta fennálló Müegyetemi Segélyegylet egykori alelnöke: Mende Valér müépitész terve szerint Müegyetemi Diákotthont szándékozik létesíteni.

E nemes célra — hálalpra — a segélyegylet gyűjtést rendez, melyet melegen ajánlunk olvasóink jóakarata figyelmébe és támogatásába. Az adományok a Müegyetemi segélyegylet címére küldendők: Budapest, Központi-müegyetem.

Gyujtogató tolvajok.

Folyó 20-án, pénteken *Szántó Sándor* margittai lakosnak ismeretlen okból kigyuladt a kamarája és a sertésőljja. A sertésőlről a tűz átment a szomszédos házra is, amely özv. *Verebi Sándorné* tulajdona. A ház teljesen elégett, benne 600 korona értékű butor és 896 korona készpénz, részint érceben, részint pedig bankóban. A vizsgálat megindult a tűz okának kiderítése iránt és a csendőrség már jó nyomon is van. Özv. *Verebi Sándorné* ugyanis, aki vagyonos asszony és tudva van róla a faluban, hogy állandóan nagyobb összegű készpénzt tart magánál, előadta a csendőrségen, hogy folyó hó 17-én este, mikor le akart feküdni, nagy kutyavonítást hallott a szomszédos *Szántó Sándor* udvaráról. Odament a kerítéshez és látta, hogy három gyanus alak húzódik a sertésől mögé és ott meglapul. Azonnal bement a szobájába revolverért és kétszer a gyanusan meghuzódó alak felé lött. Hogy talált-e a lövés vagy nem, ezt nem tudja. Ő bement ezután a szobájába és elaludt nyugodtan tovább. A csendőrség özv. *Verebi Sándorné* előadásából azt a gyanut merítette, hogy folyó hó 20-án ezek a gyanus alakok gyujtották fel *Szántó Sándor* sertésőlját, amely éppen özv. *Verebi Sándorné* házának a tövében fekszik és így a tűz a legkönnyebben átjöhett a házra. A három gyanus külsejű ember valószínűleg ki akarta fosztani özv. *Verebi Sándornét*. A kifotztás azonban nem sikerült, mert *Verebiné* a legelső zajra mindjárt revolverrel jött ki és így elriasztotta a tolvajokat. Ezek aztán most bosszúból felgyujtották az asszony házát, aki ennek következtében igen érzékeny kárt szenvedett. De nagy kár érte *Szántó Sándort* is, akinek a kamaráját gyujtották fel a bosszualló tolvajok. Neki, mintegy 1190 korona értékű terménye lett a tűz martalékává.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Vasárnap: D. u. *Trenck báró*; este: *Szép Heléna*.

Hétfő: *Koncert*.

Kedd: *Tilos a csók*.

Szerda: *Luxemburg grófja*.

Csütörtök: D. u.: *Heidelyergi diákélet*; este: *Csók*on szerzett vőlegény.

Péntek: *Billincsek*.

Szombat: *Billincsek*.

Vasárnap: D. u.: *Cgánybáró*; este: *A vén bakancsos* és *fia a huszár*.

Hétfő: *Billincsek*.

A **vörös talér.** *Bricux* nagyhatásu drámájában lépett fel tegnapi este *Sik Rezsőné Körti Margit*, nagy és kiemelésre érdemes sikert aratva. *Pompás* orgaruma, alakító képessége, és szerepét mélyen átérző játéka alakítását kifogástalanná tették s a közönség felvonások végén viharos tapsokat kibívásokkal és virágcsokrokkal jutalmazta a kitűnő alakítást. S tesszük hozzá: *Kürti Margit* minden szereplő társa legjobb tudásával igyekezett a sikert még szebbé teljebbé tenni. Az ilyen előadás a drámai

személyeket lelkiismeretes készütségéről tanuskodott s megérdemelte a csaknem teli házat, ami május végén már a ritkaság számba megy.

A **mai előadások.** Ma két kitűnő előadás színhelye lesz a Szigligeti színház. Délután *Albini* varázsos muzsikájú operettje, a *Trenck báró*, este pedig a régi operettek leggyönyörködtebb darabja, *Offenbach* mester klasszikus zenéjű alkotása, *Szép Heléna* szólal meg.

Koncert. Holnap este *Bahr Hermann* eseményes sikerű, kacagató vigjátéka, a legutóbb bemutatott *Koncert* kerül színiú, azzal az elsőrangú szereposztással, amely a premier diadalát megkettőzte.

Batizfalvi Elza három estélye. Kedden este szűnő nézőtérre számíthat a színház. *L. Batizfalvi Elza*, a nagyváradi társulat tavalyi ünnepelt szőke szépsége, a soproni színház szubrett primadonája, kedden *Tilos a csók*kal kezdi meg vendégszereplését. Szerdán este még érdekesebb előadás ígérkezik. *Luxemburg grófjában* *Batizfalvi Elzával* együtt bemutatkozik *Barics Gyula*, Szigligeti színház ujonnan szerződött operett bonvivantja, országsszerte igen előnyösen ismert bariton énekes, aki esetleg a megboldogult *Pápai Lajos* örökébe lép a jövő szezonra! Csütörtök este a *Csók*on szerzett vőlegény jön repertoárra és ez a harmadik, legszenzációsabb *Batizfalvi* este, mert a kiváló művésznő legjelesebb kabinet-alkatása a finom zenéjű operett szubrett szerepe. *Batizfalvi* nagy művészi képességeit főlöleges ismertetnünk. Izig végig igazi, mesterkéletlen primadonna-tehetség. Kellemes, kedves és lebilincselő jelenlég a színpadon és amióta eltávozott, minden képen nagyot fejlődtek művészi kvalitásai.

TANÜGY.

A **tanítóképesítés reformja.** Hatalmas reformmal lépett a világ elé gr. *Zichy János* vallás- és közoktatásügyünk lelkes minisztere. Egész generáció fogja áldani a miniszter ezen kiváló és humánus alkotását, amellyel a szülők és tanulók ezreinek lelkéről súlyos terhet emelt le anélkül, hogy ezzel a képesítés nivója súlyedt volna.

Valóságos vivisecció volt eddig a tanítóképesítési vizsga. Bizony ennek reformálásáról 1868 óta elfelejtkeztek az intéző körök. Gróf *Zichy* az érdem, hogy ezt az égetően szükséges és sürgős reformot megalkotta. Hogyne, hiszen a legutóbbi időben már 23-ra emelkedett a képesítési vizsga tantárgya. Az új szabályzat ezt tízre szállítja le, úgy hogy a hit és erkölcsstanon kívül csak a neveléstudományt és a magyar nemzeti szempontból legfontosabb tárgyak szerepelnek. Így a testtan, lélektan, neveléstan és neveléstörténet, módszertan, magyar nyelv és irodalom, magyar történet, Magyarország földrajza, hazai alkotmánytan.

A többi tantárgyakból a jelöltek az egyes tanévek végén tnsznek képesítő vizsgálatot. Így a tulajdonképeni tanképesítő vizsgálat két részre szakad, u. m. az osztályképesítő és a befejező képesítő vizsgálatra.

TÁVIRATOK.

A **spanyol királyt megoperálták.**

Braeaux, május 21. A spanyol király ma megjelent *Monre* hírneves gégeorvosnál és hónapok óta tartó gége baját akarta gyógykezeltetni, mikor az orvos föltétle operációt javasolt, amelynek a király alá is velette magát. Az operáció könnyű volt és jól sikerült.

A spanyol királyné állapota.

Madrid, május 21. Ma kora hajnalban halott fiugyermeket szült battenbergi Ena, a spanyolok fiatal, szép királynője. Lebetegedéséről már napok óta különböző hírek terjedtek el s ma reggel teljesen váratlanul következett be a szomorú esemény. A királyné egészségi állapota kielégítő.

A krétai bonyadalom.

Konstantinápoly, május 21. A mikor tegnap az a hír terjedt el, hogy a krétai nemzetgyűlés a mohamedán képviselőket kirekesztette, a tengerész katonák, akik a flottával az égei tengerre elindulnak, rendkívül izgatottak lettek és megesküdtek, hogy ha nem viszik őket Krétaiba, megtagadják a tiszteknek az engedelmességet s ők maguk mennek el Krétaiba. A flotta hat hónapra van ellátva hadiszerrrel és eleséggel. A flotta parancsnoka a kormánytól paranksot kapott, hogy Kréta előtt álljon meg.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti tőzsdetudósítások.

Budapest, május 21.

A gabonatőzsde.

50 kilogramonként.

Buza májusra	—	—	11.18
Buza októberre	—	—	9.35
Rozs októberre	—	—	7.45
Zab októberre	—	—	6.40
Tengeri májusra	—	—	5.45
Tengeri júliusra	—	—	5.50

Irányzat: Tartósan lanya.

Értékdőzsde.

Magyar hitel	—	—	832.50
Osztrák hitel	—	—	663.50
4%-os koronajáradék	—	—	92.15
Államvasut	—	—	756.—
Jelzálogbank	—	—	486.—
Leszámitoló bank	—	—	568.—
Hazai Bank	—	—	298.—
Kereskedelmi részv.	—	—	760.—
Rimamurányi	—	—	673.50
Salgóújfalvi	—	—	645.—
Közuti vasut	—	—	719.50
Városi villamos	—	—	391.50
Adria	—	—	462.—

Irányzat: Nyugodt.

A szerkesztőség által kiadva

Dr. VÖRÖSI GYULA.

Biztos, gyors, ártalmatlan hatásos szépitőszeregyedül a Lédig-féle alabastrom arc-crème 1 tégely 1 korona, alabastrom szappan 1 drb 80 fillér. Kiválóan alkalmas szeplő, májfolt és arcfehéritésre.

o o Egyedüli raktár a készítőnél o o
LÉDIG ÁRPÁD arany kereszt gyógyszer-tára,

Nagyvárad, Szt. László-tér (Városháza mellett.)

34

Szoba villamos

hűsítő készülékeket ventilátorokat, világítási- és csengő berendezéseket, telefon és villámhárítókat, csillárokat a legjutányosabb áron berendez és **Stern** Nagyvárad szállit Bémer-tér.
Helyi és vidéki telefon 556.

257

Uj mehanikai és gépjavitó műhely.

Tisztelettel tudatom, hogy a mai kor igényeinek megfelelő gépjavitóműhelyt nyitottam. Elvállalok minden rendszerű irógépek, kerékpárok, varrógépek olcsó és pontos javítását jótállás mellett, továbbá villamos házi csengők, telefon és villámhárítók, stabil gőzgépek, gazdasági és minden más gyári gépek javítását és szerelését, vas és érc eszterga munkákat. Locomobil henger furásokat és uj dugattyukat és gyűrűket. Gőzkazánok befalaztatását legujabb rendszer szerint és kőszénbánya kutatásnál talaj próbafurásokat saját szárazrendszerű furószerkezetemet. Kiváló tisztelettel

Lollok Gyula,

32 mehanikus és géplakatos.

BEÖTHY ÖDÖN és ARANY JÁNOS-U. sarok.

Haszonbérlet.

Biharmegye JAKÓ-HODOSI határban mintegy 230 kat. hold, rés int szántó, részint legelő birtok, 1911. SZENT GYÖRGY napjától kiadó. Értekezni lehet DEBRECZENBEN

240 MIKLÓS-UTCA 41.

FLONTA MIHÁLY

építő vállalkozó

Telep és iroda Pereces-utca 9.

Elvállal: templom, iskola, körjegyzőség és mindennemű magán-épület tervezését és építését.

Cement gyártmányok állandóan vannak raktáron, megrendelések elfogadhatnak.

Állandó műsirkő raktár.

Költségvetéssel készséggel szolgál.

Nagyvárad Kozmetikai Gyógyintézet

Fogorvosi és gyógyfogtechnikai
ambulatorium

RAKÓCZY-UT 5. SZ. — Telefon 752.

Orvostudományi alapon való kezelése az ember külsejével. Arc és szépség ápolás. Pattanásos, szemölcsös, szeplős, májfoltos stb. arcoknak gyógyítása s ezen szépséghibák elmulasztása. Az elcsufító arcszőrök gyökeres eltávolítása. Hajhullás kezelése. Villamos vibrációs arc és fej-massage, villamos kékfény. Röntgen-és paraffin kezelése. Az intézet a legmodernebb gépekkel van felszerelve.

Fájós fogak gyógyítása,

fájdalom nélküli foghuzások, porcellán-, arany- stb. plombák, csapos fogak, arany fogkoronák, lemeznélküli singfogorok stb.

Rendelés 9—5-ig.

Az összes kitűnő hatású, de ártalmatlan kozmetikai gyógyszerek az intézetben beszerezhetők. Diskrét postai szállítás utján is.

Dr. Halász Andor.

170

POLOSKÁT

és azok petéit

egyedül a szabadalmazott **MATTENIE** gázfejlesztő módszer alapján lehet teljesen és alaposan kiirtani, melyért 1 évi felelősséget vállalok, meghívásra **azonnal** bárhol személyesen megjelenek.

MATTENIE szab. gázfejlesztő és féregmentési vállalat Zöldfa-utca 9 l. e.

!! Ovakodjunk a molyoktól !!

Közhasznú intézmény!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni e célra berendezett, **molykár ellen védő, biztosító, és raktározó intézetemre.** Elfogadok nyári gondozásra felelősség mellett bármily értékes ruhákat, szőrmeárukat. Ferri és női városi bundák, utibundák, szőnyegek, függönyök, gallérok, karmantyukat stb., saját műhelyemben kijavítva, tisztán hiba nélkül szolgáltatom vissza. Kívánatra azokért házhoz küldök, az üzlet tűz és betörés ellen biztosítva van. Beccses pártfogását kérve maradtam kiváló tisztelettel

Dózsa János szücsmeister Nagyvárad

28

Sas passage.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsénk a n. é. gazdaközönség szives tudomására hozni, hogy

lakatos és mezőgazdasági gépműhelyünket

Nagyváradon, **Szent János-utca 20. sz.** alatt megnyitottuk.

Amidőn műhelyünket a n. é. gazdaközönség hecses pártfogásába ajánljuk; bátrak vagyunk megemlíteni, hogy szakmánkban **25 évi tapasztalattal bírunk**, mely idő alatt állandóan elsőrendű műhelyekben, több éven át a PERGE és ROZSLAY-féle ekegyárban voltunk alkalmazva. A gazdaközönség érdekeit szolgálva: a szükséges gazdasági eszközöket, u. m.: különféle ekéket, boronákat, eke kapát, szóró rostát, borsajtót, szőlőzuzót, továbbá mindennemű géplakatos és épület munkát, vízvezeték berendezést csakis a legjobb anyagból és legerősebb kivitelben állítjuk elő és kizárunk minden versengést, mely által csakis silány készítmény birtokába juthatni. Kérjük tehát bizalommal hozzánk fordulni, s reméljük, hogy nagybecsű megrendelését minden tekintetben ki fogjuk érdemelni.

38

Tisztelettel

Jánky és Balogh.

Kertmegnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy folyó hó

14-én szombaton este

a NEMZETI SZÁLLODA árnyas kert-helyiségét

ünnepélyesen megnyitottam

egy el őrendű cigányzenekar közreműködésével Minden este változatos műsorú mozgófénykép előadás. Egyben felhívom a t. közönség figyelmét tisztán kezelt saját termésű boraimra és kitűnő magyar konyhámra.

Társas ebédek és vacsorák a legfigyelmesebb kiszolgálás mellett polgári árakban. Abonensek étlap szerint előnyösen megállapított árban lesznek kiszolgálva.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri kiváló tisztelettel

KECSKEMÉTHY ISTVÁN,

vendéglős, a Nemzeti szálloda, étterem és kávéház 48. bérloje.

XXVIII ik magyar királyi jótékony célú államsorsjáték.

Ezen pénz-sorsjáték remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótékony célokra fog fordítani. Ezen sorsjátéknak összesen 11969 nyereménye van, melyeknek összes értéke 335,000 koronára rug készpénzben.

Főnyeremény 150.000 korona készpénzben. Továbbá:

1 főnyeremény	— — 20.000 kor. készp.	10 nyeremény	— — 1.000 kor. készp.
1	— — 10.000 > >	150	— — 100 > >
1	— — 5.000 > >	300	— — 50 > >
5	— — 2.000 > >	1500	— — 20 > >
		10000	— — 10 > >

Huzás visszavonhatatlanul 1910. évi június hó 30-án.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek az összeg előzetes beküldése mellett a magyar kir. lottójövedéki igazgatóságtól Budapesten (Vámpalota) portómentesen küldetnek, ezenkívül kaphatók valamennyi posta-, adó- vám- és sóhivatalnál, az összes vasúti állomásokon s a legtöbb dohánytözsdeben és váltó-üzletben játéktérlet ingyen és bérmentve küld

A magy. kir. Lottójövedéki igazgatóság.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított **dr. Just-féle**

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben **75 százalék megtakarítást** mutat fel. 40 gyertyás **W o l f r a m** lámpa **darabja 3.60 kor.** 100 gyertyásé **5 kor. 50 fill.**

S a i a izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Ár nemű **izzólámpa különlegességek**, fényképezési-lámpák, egyancsak **legolcsóbb áron kaphatók.**

Csillárok,

í v l á m p á k

állandóan nagy választékban kaphatók s a villamos telepen külön e célra épített nagy

csillár-raktárunkat

megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1/2 lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítést, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

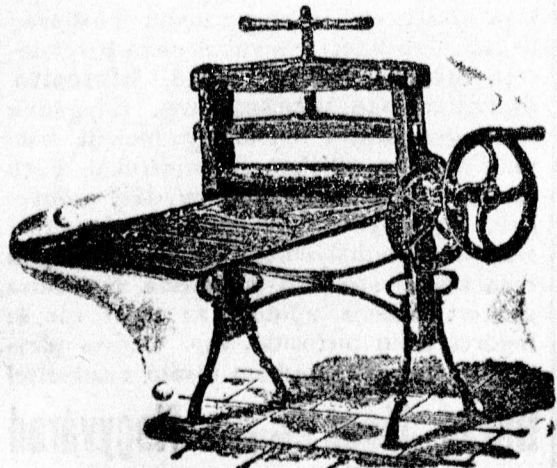
Főszerező telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut.

Kézi hajtású „Jégkészítő-gép“ állandó működésben. Megtekinthető az üzletben.

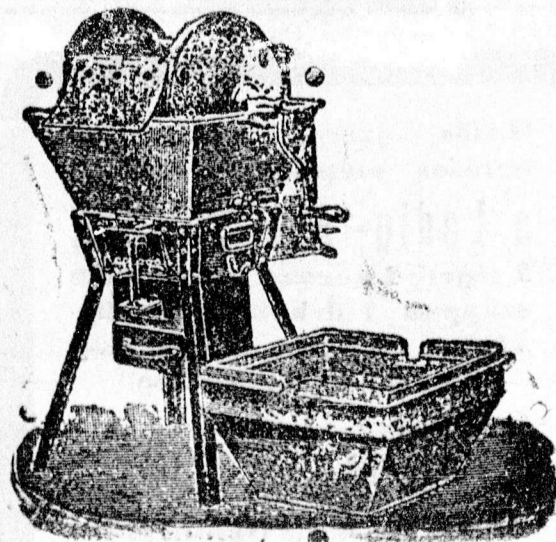

Jégszekrények legújabb szer-
kezetekkel.

FAGYLALT-GÉPEK.
Kerti vasbutorok.
GUMMI CSÖVEK.

John-féle mosó- mángorló- és
facsaró-gépek.

Árjegyzék kívánatra ingyen
és bérmentve.

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R.-T.

könyv és hirlapkiadó vállalat

NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSÓ-UTCZA 5. SZ.

A legmodernebb betűkkel és diszitő anyagokkal u j o n n a n berendezve.

Mindennemü hivatalos, üzleti és egyéb nyomtatványok a legjutányosabb árak mellett, izléses kivitelben
≡ készítettnek. ≡

Latin szert. és g. kath. egyházmegyei nyomtatványok állandóan raktáron.

A „TISZÁNTUL”
politikai napilap kiadóhivatala.

Alapított :
1894.

Hirdetések a legjutányosabb árak mellett
a „Tiszántul”-ban közöltetnek.

Alapított :
1894.

Villamos és műszaki felszerelési vállalat.

NAGYVÁRAD, RAKOCZY-UT 5.

Telefon és interurbán 914.

A Magyar Siemens Schuckert Művek képviselője ■ Tantallampák gyári raktára.

Elektro és gépészmérnöki iroda.

Elvállal mindennemű villamvilágítási és erőátviteli munkákat, izzólámpák kezelését, szénpálcák szállítását. Telefon, Telegraf és villámhárító berendezéseket.

Raktáron tart modern és izléses villamos csillárokat izzólámpákat fűtő- és főzőkészülékeket, motorokat és szellőztetőket.

Szabadalmak kidolgozása és értékesítése.

Ertsey Zoltán
kereskedő vezető.

Reichel Henrik
gépész és elektro mérnök.

Első nagyváradai kenyérgyár

Jókai-u. 17. sz. alatt.

Telefon: 949. Telefon: 949.

Tisztelettel értesítjük Nagyvárad város t. közönségét, hogy a vidéken sehol nem látható, óriási kiterjedésű, villanyerőre berendezett **Első nagyváradai**

kenyérgyár

gyártmányai a következő árak mellett árusítatnak:

1 kg. fehér kenyér 36 f., félbarna 30 f., barna 25 f., tiszta rozs kenyér 28 fillér.

Az **első nagyváradai kenyérgyár** minden időben friss, ízletes termekai a következő helyeken kaphatók:

- Blau F. Sándor Bodega, Nagypiaczár.
- Balázs Mártonné kereskedő, Sztaroveszky-u.
- Feilner József csemege-üzlet, Szarvas-sor.
- Feuer Bertalan kereskedő, Fő-utca.
- Fülöp J. Póné kereskedő, Csengeri-utca.
- Grósz Izidor kereskedő, Körös-utca.
- Grünvald Mórné és Társa kereskedő, Kolozsvári-utca.
- Jakobovits Adolf kereskedő, Kolozsvári-u.
- Jenny Nándor kereskedő, Sztaroveczky-u.
- Kohn Dávid kereskedő, Sánc-utca.
- Kutassy Lajos kereskedő, Teleky-utca.
- Klein Mór kereskedő, Kolozsvári-utca.
- Klein József, Pál-utca.
- Lebovits bodega Zöldfa utca.
- Petrovics Mihály kereskedő, Fő-utca.
- Rosenthal Samu kereskedő, Kapucinus-u.
- Róth Albert kereskedő, Kolozsvári-utca.
- Stolcz Henrik kereskedő, Hattyu-utca.
- Silberstein Arnold kereskedő, Kert-utca.
- Schön Lipót pékmester, Kert-utca.
- Vasserstrom Arnold kereskedő, Bányasor.
- Veisz Emánuel kereskedő, Szaniszló utca.
- Vasvári Ferenc kereskedő, Széles-utca. Fő-terakat.
- Reich Sándor kereskedő, Szt.-János-utca.

Tisztelettel értesitem a Főtisztelendő papságot, és a n. é. közönséget, hogy a mai napon **SZLANÁR JÁNOS** iparművész üvegfestőt társul vettem és eddigi templom, oltár és iconasztás festészetemet üvegfestéssel és diszúvegezéssel kibővítettem.

Tehát készítek művészi kivitelű üvegfestészeti munkákat, diszúvegezéseket és üvegmaratásokat a leggyorsabbtól a legdiszesebb kivitelig.

Főtörekvésem, hogy művészeti munkáimmal úgy a Főtisztelendő papság, valamint a t. közönség nagyra-becsült bizalmát és elismerését kiérdemeljem és részemre fentartsam.

Magam a Főtisztelendő papság és a t. közönség szíves figyelmébe és jó indulatába ajánlva vagyok tisztelettel

Klinge Antal,

templom, üvegfestő és diszúvegező.

Nagyvárad, Szent János-utca 11.

Vázlatokat és költségvetéseket díjtalanul készítek. Levélbeli megkeresésre személyesen megjelenek.

74

Hegyköz Szent Miklós községben

(Biharmegye) **GAZSI ANDRÁS**

eladja házat, szőlőjét és 32 hold szántó és kaszálló földjét.

Bővebbi értekezés **GAZSI ANDRÁS**NÁL, fentnevezett községben.

59

Uj üzlet!

Uj üzlet!

Villamos és légszesz felszerelési vállalat

Benedek Ferencz

Sas passage.

Telefon 946.

Raktáron tart villamos és légszesz felszerelési alkatrészeket. **Olesó István** társulat kizárólagos képviselője. Elvállalok karban tartásokat légszesz villany házi csengőket és telefonokat. Költségvetésekkel díjmentesen szolgállok. Telefon hívásokra személyesen megjelenek.

Kiváló tisztelettel

14

Benedek Ferencz

Molnár Lajos

szőlőbirtokos

Nagyvárad, Telefon: 481. sz.

Ajánlja szőlőhegyi pincéjéből saját termésű borait 100 literen felüli mennyiségben, vevő hordójába, esetleg kölcsön hordóban.

1908-as fehér pecsenyebor hectolitere K 42

1908-as piros ürmös, hectolitere K 50

1906—8. szemelt vörös Cabinet gyógy-

bor, hectolitere K 82

Ugyanott érmelléki 1908-as asztali fehér

bor, hectolitere 34 korona.